

Nr 3

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1962/63 inom utrikesdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

DRIFTBUDGETEN

Tredje huvudtiteln

Utrikesdepartementet m. m.

1:o) **Utrikesförvaltningen: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t (bilaga 5, punkt 1, s. 4—30 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1962) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen i förenämnda statsrådsprotokoll förordade ändringar i personalförteckningen för utrikesförvaltningen, *dels* godkänna den av departementschefen i samma statsrådsprotokoll förordade regleringen av bostadskostnaderna för utsänd personal tillhörande utrikesförvaltningen, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att under av departementschefen angivna förutsättningar minska enligt 33 § statens allmänna avlöningsreglemente till ifrågavarande personal utgående ortstillägg enligt särskild stat, utomeuropeiska tillägg eller *chargé d'affaires*-tillägg, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesförvaltningen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63, *dels* ock till Utrikesförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 33 621 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 35 770 000 kr.

Beträffande *diplomatisk och konsulär personal* framhålles i huvudsak följande.

Inom Östafrika fortskrider utvecklingen mot upprättandet av självständiga stater. Sålunda har Republiken Tanganyika proklamerat sitt oberoende den 9 december 1961. Protektoratet Uganda kan förväntas erhålla full självständighet redan under loppet av 1962 och Kenya under år 1962 eller 1963. Förhandlingar om självständighet för den år 1953 bildade Centralafrikanska federationen, omfattande Nord- och Sydrhodesia samt Nyasaland, pågår alltjämt. Inom Brittiska Central- och Östafrika, med en folkmängd på

omkring 30 miljoner invånare, saknar Sverige för närvarande lönad representation. Inom hela området finnes endast fyra svenska honorärkonsulat. Vid två av dessa, nämligen konsulatet i Nairobi och Salisbury, finnes en lönad kanslist. Den politiska utvecklingen, de svenska intressena av ekonomisk och kommersiell art, den planerade svenska utvecklingshjälpen, den omfattande missionsverksamheten, framför allt i Tanganyika, Sydrhodesia och Kenya, samt den stora svenska kolonien — antalet svenska medborgare inom de här avsedda områdena uppgår till omkring 500 — gör det angeläget, att lönad svensk representation inom en nära framtid etableras inom denna del av Afrika. Bl. a. från det svenska näringslivets sida har behovet av sådan representation framhållits.

I första hand synes en lönad myndighet böra förläggas till Nairobi, till en början i form av ett generalkonsulat, vilket så snart Kenya blivit oberoende torde böra förändras till en självständig beskickning. Chefen för nämnda myndighet bör förutom Kenya få som verksamhetsområde även vissa andra av de tidigare nämnda områdena, i första hand Tanganyika och Uganda. För ändamålet föreslås inrättandet av en extra ordinarie rådstjänst i lönegraden B 1. Jämte denna bör för den nya lönade myndigheten även ianspråktagas den vid det olönade konsulatet i Nairobi redan befintliga kanslisttjänsten.

Den föreslagna myndigheten bör få övertaga ledningen över alla svenska konsulat i Östafrika. Sedan den omvandlats till beskickning, torde sändebudet böra ackrediteras jämväl i Madagaskar samt eventuellt i Somalia, i vilka länder som tidigare nämnts för närvarande sändebudet i Addis Abeba är ackrediterat.

För förstärkning av utrikesdepartementets personella resurser till följd av de ökade arbetsuppgifterna berörande Sveriges bistånd till underutvecklade länder förordas inrättande av en extra byråchefstjänst i lönegraden B 1.

Sedan år 1950 tjänstgör vid politiska avdelningen en tjänsteman, som har till uppgift att företa utredningar av politisk och ekonomisk karaktär. Befattningshavaren uppbär för närvarande arvode efter 26:e löneklassen. Med hänsyn till de högt kvalificerade arbetsuppgifter som utföres av denne befattningshavare föreslås inrättande för denne av en extra tjänst i lönegraden B 1.

Med hänsyn till de omfattande och betydelsefulla uppgifter på traktatväsendets område som åvilar rättsavdelningens juridiska byrå föreslås inrättandet av en extra tjänst som förste sekreterare i lönegraden A 23. Vad rättsavdelningens konsulära byrå beträffar föreslås, att en extra ordinarie tjänst som förste sekreterare i lönegraden A 23 inrättas, varvid en tjänst som amanuens i reglerad befordringsgång kan indragas.

Antalet besök i Sverige av utländska statsmän och av officiella delegationer har under senare år väsentligt ökat. Departementets medverkan vid planering och genomförande av dylika besök har medfört behov av personalförstärkning. För biträde med handläggningen av hithörande ärenden inom

departementet föreslås inrättande av en extra tjänst som förste sekreterare i lönegraden A 23.

För den diplomatiska tjänsten föreligger behov av ytterligare attaché-befattningar. Departementschefen beräknar sålunda medel för anställning av fyra tjänstemän i reglerad befordringsgång.

Med hänsyn till förutsedd ökad informationsverksamhet torde vid pressbyrån böra placeras två kanslisttjänster i reglerad befordringsgång, vilka föreslås nyinrättade. Detta möjliggör dock en nedräkning av anslaget till Administrativ personal: Avlöningar till ordinarie tjänstemän med belopp svarande mot lönen åt en kansliskrivare.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör två tjänster som andre sekreterare, beskickningssekreterare eller vicekonsuler i Ao 19 utbytas mot två tjänster som förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler i Ao 23. Vidare bör tjänstebenämningen andre sekreterare ändras till sekreterare, så att överensstämmelse uppnås med de principer som därvidlag iakttages inom Kungl. Maj:ts kansli i övrigt. I konsekvens härmed bör tjänstebenämningen extra ordinarie sekreterare tilldelas departementets extra ordinarie andre sekreterare.

Beträffande *administrativ personal* framhålles i huvudsak följande.

Med hänsyn till den fortgående ökningen av arbetsbelastningen på utrikesdepartementets personalavdelning i vad avser budgetärenden föreslås, att en tjänst som budgetsekreterare inrättas. Jämväl beredningen inom departementet av sådana budgetära och administrativa ärenden, som hänför sig till nämnden för internationellt bistånd, bör anförtros budgetsekreteraren. Denna personalförstärkning möjliggör att en tjänst som extra ordinarie förste kanslisekreterare vid personalavdelningen kan förvandlas till en tjänst som extra ordinarie förste sekreterare i den diplomatiska och konsulära karriären. Innehavaren av denna tjänst bör biträda vid handläggningen av administrativa ärenden, däribland departementets fastighetsärenden. Slutligen föreslås inrättande av en befattning som assistent i Ag 17 för biträde åt budgetsekreteraren. En kanslisttjänst bör därvid vakanthållas.

För ett vikariatslöneförordnande som intendent i lönegraden Ae 21 bör under posten Avlöningar till icke-ordinarie personal uppföras ett häremot svarande belopp.

För avarbetande av balans, som på grund av väsentligt ökad arbetsvolym uppstått vid handläggningen av rese- och flyttningsräkningar, föreslås att en extra revisorstjänst i lönegraden A 19 tillföres ekonomibyrån.

Vid rättsavdelningens juridiska byrå finns placerad en tjänst som förste kansliskrivare. Enligt förslaget bör en tjänst som amanuens i reglerad befordringsgång inrättas mot vakantsättning av tjänsten som förste kansliskrivare.

Departementschefen föreslår, att en befattning som amanuens i reglerad befordringsgång tillföres biblioteket.

I fråga om kontorsbiträdespersonalen inom utrikesförvaltningen föreslås inrättande av fem nya tjänster i reglerad befordringsgång.

I proposition 1961: 110, s. 29, uttalade chefen för försvarsdepartementet, att anställande av erforderlig biträdespersonal åt försvarsattachéerna borde i princip ske genom utrikesdepartementets försorg och att hänsyn härtill torde tagas vid beräkningen av vederbörliga anslag för kommande budgetår. Detta förslag har av riksdagen lämnats utan erinran. För nästkommande budgetår beräknas i överensstämmelse härmed under tredje huvudtitelns avlöningsanslag medel för avlöning av biträden åt försvarsattachéerna. Det rör sig här om medel för avlöning av en kansliskrivare, två kanslibiträden och två kontorsbiträden. Även biträden åt socialattachéer samt lantbruksattachéer och lantbruksrepresentanter föreslås skola anställas och avlönas av utrikesdepartementet. Medel erfordras för avlöning av ett kanslibitråde och ett kontorsbiträde. För avlöning av biträde åt socialattachén i London torde medel förutses under anslagsposten IV. Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal.

Beträffande de i personalförteckningen under administrativ personal redovisade tjänsterna å övergångsstat anmäles, att kanslibiträdets tjänsten i Ao 7 kommer att indragas under innevarande budgetår. Tjänsten föreslås skola avföras ur personalförteckningen och utbytas mot en kanslibiträdets tjänst i Ae 7.

För inpasseringskontrollen till utrikesdepartementets lokaler erfordras anställande av ytterligare bevakningspersonal, som torde böra avlönas med arvode. Kostnaderna härför beräknas till 16 000 kr.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen en pressassistent i Ae 13 till redaktör i Ae 15, en redaktör i Ag 13 till redaktör i Ag 15, två kontorister i Ao 9 till kansliskrivare i Ao 10, en kontorist i Ae 9 till kansliskrivare i Ae 10 samt fem kanslibiträden i Ae 7 till kontorister i Ae 9.

Vidkommande *utlandstjänstemännens bostadskostnader* framhålles i huvudsak följande.

Förmånen av fri bostad tillkommer för närvarande dels samtliga chefer för Sveriges beskickningar, permanenta delegationer och lönade generalkonsulat och dels ordinarie och extra ordinarie tjänstemän vid beskickningen i Moskva. Övrig utsänd personal bestrider sina bostadskostnader av lön jämte utgående tillägg.

På grund av de stigande bostadskostnaderna utomlands har lönen för denna personal med få undantag måst förstärkas med anlitan av prisutjämningsstillägg beträffande den diplomatiska och konsulära personalen och ortstillägg i vad avser pressattachéer och administrativ personal. Totallönerna har kommit att förete betydande ojämnheter. Utvecklingen har i fråga om sättet för prövning av utrikestjänstemännens lönebehov med hänsyn till nyssnämnda förhållanden lett till att bostadskostnaderna i praktiken blivit direktreglerade genom att till tjänstemännens behovsprövade nettolön lagts vissa ej behovsprövade poster, däribland kostnaderna för bostad.

Departementschefen har redogjort för en av utrikesförvaltningens lönenämnd i promemoria den 21 juni 1961 framlagd utredning. Lönenämndens grundläggande förslag är att bostadsposten i fråga om utsänd personal skall brytas ut ur lönen och att full täckning skall erhållas av statsmedel för godtagbara bostadskostnader. Detta innebär, att staten direkt betalar utlandstjänstemännens bostadskostnader, vilka sålunda inte längre skall täckas med tjänstemännens löner. Förslaget skall äga tillämpning såväl när tjänstemännen bebor av staten ägda eller förhyrda bostäder som i de fall de själva förhyr bostad. Gällande bestämmelser om fri bostad skall bibehållas. Vad avser personalen — utom sändebudet — vid beskickningen i Moskva skall dock lönenämndens huvudförslag tillämpas. Förslaget förutsätter, att bestämmelser fastställs om vilka bostadskostnader som skall vara ersättningsgilla ävensom att riktlinjer finnes för storleken och standarden av de bostäder, för vilkas förhyrning statsverket skall lämna ersättning. Beslutanderätten i personalbostadsärenden avses läggas hos byggnadsstyrelsen. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 1962.

Departementschefen förordar, att lönenämndens förslag genomföres med verkan fr. o. m. den 1 juli 1962. Beträffande de närmare skälen härför samt förslagets detaljer har framhållits bl. a. följande.

Åtskilliga vägande skäl talar för att en reglering av bostadskostnaderna genomföres på det av lönenämnden föreslagna sättet. Tidigare nämnda ojämnheter vid lönesättningen torde därigenom i stort sett försvinna. Genom att fasta regler införes i fråga om beviljandet av ersättning för bostadskostnader uppnås den förbättringen vad privatförhyrda bostäder angår, att ersättning lämnas för faktiska och ej blott beräknade kostnader. För tjänstemännen å andra sidan innebär det nya systemet att samma principer för bedömningen av bostädernas storlek och standard kommer att tillämpas vare sig bostäderna är stats- eller privatanskaffade.

Lönenämndens förslag innebär, att tjänstemännen beredes full ersättning för godtagbara bostadskostnader. Motsvarighet härtill finns inom vissa andra länders lönesystem.

Lönenämndens förslag att förmånen av fri bostad inte längre skulle tillkomma den utsända personalen i Moskva — med undantag av sändebudet — finner departementschefen välmotiverat med hänsyn till önskvärdheten av att den tänkta ordningen för bostadskostnadernas bestridande bör vara enhetlig för den här berörda personalen.

Till ersättningsgilla bostadskostnader bör enligt nämndens uppfattning hänföras ej blott hyra, inklusive kostnad för uppvärmning, varmvattenberedning och vattenförbrukning, utan även vissa andra kostnader, såsom för gas och elektricitet samt för ofta nödvändig anskaffning av inredning och utrustning (t. ex. köks-, kläd- och badrumsskåp, kylskåp, spis, värmeelement, badkar och varmvattenberedare). I den mån sådan av statsmedel bekostnad anskaffning avser lös egendom, förutsättes att denna lages till uppboord såsom statsegendom. Vidare bör under ersättningsgilla bostadskostnader i förekommande fall inbegripas dels ofrånkomliga skatter avse-

ende bostaden, kapitalinsats, deposition och ersättning för förvärv av hyresrätt, avgifter för gemensamhetsanordningar, t. ex. portvakt och hiss, dels underhålls- och reparationskostnader, som vederbörande myndighet godkänner.

Emot lönenämndens förslag beträffande vilka bostadskostnader som skall vara ersättningsgilla har departementschefen ingen erinran. Förutsättning för att dessa kostnader skall kunna godkännas är att prövning skett av att bostadens storlek och standard är skälig med hänsyn till bl. a. tjänstemannens ställning och familjeförhållanden. Vid prövningen av bostadens storlek vid statsförhyrning eller privatanskaffning bör de riktlinjer följas som för närvarande tillämpas inom byggnadsstyrelsen vid nyproduktion av personalbostäder för utrikesrepresentationens behov. Vidare torde böra eftersträvas, att tjänstemännen vid stationering utomlands om möjligt tillförsäkras samma bostadsstandard som vid stationering i Sverige. Dessa riktlinjer utgör hjälpmedel vid bostadsfrågornas prövning och kan inte grunda någon rätt att erhålla bostad av viss storlek eller beskaffenhet.

Departementschefen föreslår, att beslutanderätten i förevarande frågor åtminstone tills vidare lägges hos byggnadsstyrelsen som vid ärendenas handläggning nära bör samråda med utrikesdepartementet.

I princip bör av byggnadsstyrelsen anvisad bostad normalt även bebos. Fall kommer emellertid liksom för närvarande att inträffa, då tjänsteman bebor egen fastighet, inackorderar sig på pensionat, bebor annan bostad än anvisad eller godkänd eller ock förhyr en möblerad bostad. Att tjänsteman även i dessa fall skall äga erhålla bostadskostnadsersättning synes departementschefen skäligt.

Departementschefen tillstyrker likaledes lönenämndens förslag beträffande den tid, varunder bostadskostnadsersättning bör utgå, ävensom beträffande tillerkännande av dylik ersättning under semester, tjänstledighet eller vid tjänstemannens frånfälle (s. 15 och 16 i prop.).

Vid övergången till det nya systemet bör berörda utlandstjänstemäns löneförmåner reduceras med belopp som motsvarar de direktreglerade utgifterna. Något löneavdrag för bostadskostnad torde inte göras. Tjänstemannen bör direkt hos utlandsmyndighetens kassa erhålla likvid för sina styrkta, ersättningsgilla bostadskostnader, där han själv har att erlagga dessa.

Bostadskostnaden kommer i normalfallet att avräknas från vederbörandes prisutjämningsstillägg (motsvarande). I vissa fall utgår dock intet sådant tillägg eller överstiger bostadskostnaden tillägget. Kungl. Maj:t bör då ha möjlighet att minska i 33 § B 2 a) Saar fastställda ortstillägg, utomeuropeiska tillägg och chargé d'affaires-tillägg, så att bostadskostnadsersättningarna helt kan avräknas från tjänstemännens samlade löneförmåner. Bemyndigande att i förekommande fall sänka ortstilläggen enligt särskild stat (statsliggaren s. 150—152), vilka fastställts efter riksdagens hörande, samt de utomeuropeiska tilläggen och chargé d'affaires-tilläggen bör utverkas hos riksdagen. Samtidigt bör riksdagens bemyndigande utverkas för Kungl. Maj:t att sänka de enligt särskild stat fastställda ortstilläggen, då dessa genom pris- och kursutvecklingen blivit för höga.

Förutsättning för förslagets genomförande är att bostadskostnadsersättning skatterettsligt får samma ställning som de icke beskattningsbara förmaner den ersätter. Förslag härom torde komma att vid senare tidpunkt framläggas av chefen för finansdepartementet.

Budgettekniskt bör förslaget genomföras på så sätt, att vederbörande poster till prisutjämningsstillägg och ortstillägg under förevarande anslag minskas med belopp svarande mot de bostadskostnader tjänstemännen bestrider med sina avlöningsmedel. Samtidigt införes under huvudtitelns littera A (jfr punkt 3) ett särskilt anslag till bostadskostnadsersättningar för privatanskaffade bostäder. De bostadskostnader, som hänför sig till av staten anskaffade bostäder, bestrides från ersättningsanslaget under littera D, punkt 18. Emot denna ordning har riksrevisionsverket ingen erinran.

Delposten Representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena, som varit oförändrad sedan 1938, föreslås med hänsyn till väsentligt ökade representationskostnader skola höjas med 10 000 kr.

Från delposten Representations- och hyresbidrag till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet bestrides för närvarande dylika bidrag till kabinetssekreteraren och chefen för pressbyrån. Till förevarande delpost föreslås skola överföras de representationsbidrag som från anslaget till extra utgifter (jfr punkt 9) utgår till vissa andra befattningshavare i departementet, nämligen biträdande kabinetssekreteraren, avdelningscheferna, chefen för protokollet och introduktören för främmande sändebud. Samtidigt bör delposten uppräknas med 57 000 kr. för att möjliggöra skäligena höjningar av utgående bidrag till följd av sådana ökningar av representationskostnaderna som inträffat sedan respektive bidrag fastställdes. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om bidragens storlek.

Utskottet. Den pågående utvecklingen i Afrika mot bildandet av nya självständiga stater har medfört behov av utbyggnad av svensk diplomatisk och konsulär representation. Sålunda medgav 1961 års riksdag, att två självständiga beskickningar finge upprättas i Västafrika med placering i Monrovia (Liberia) resp. Lagos (Nigeria). Samtidigt medgavs, att ytterligare en självständig beskickning finge upprättas i Afrika, närmast avsedd att placeras i Léopoldville. Enligt vad i den föreliggande propositionen upplysts har detta senare bemyndigande till följd av händelseutvecklingen ännu icke utnyttjats.

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna fortsatta utbyggnaden av utlandsrepresentationen avser Östafrika. Behovet därav har vitsordats från olika myndigheter och organisationer, bl. a. från det svenska näringslivets sida. Även utskottet finner bärande skäl tala för att en sådan representation kommer till stånd inom denna del av Afrika och har därvid icke något att erinra mot att en lönad myndighet förlägges till Nairobi, till en början i form av ett generalkonsulat. Ej heller synes något vara att invända mot att för ändamålet inrättas en extra ordinarie rådstjänst i lönegraden B 1.

Utskottet har vid sin prövning av Kungl. Maj:ts förslag i övrigt funnit

sig böra tillstyrka förordade personalförstärkningar och personalförändringar, vilka motiverats av utrikesförvaltningens växande arbetsuppgifter ej minst med avseende å biståndet till de underutvecklade länderna.

I sitt av 1960 års riksdag godkända utlåtande nr 128 uttalade utskottet i anledning av riksdagens revisorers berättelse år 1959, att en utredning rörande det rådande lönesystemet för diplomatiska och konsulära tjänstemän m. fl. snarast borde komma till stånd. I anledning härav uppdrog Kungl. Maj:t åt utrikesförvaltningens lönenämnd att verkställa sådan översyn. Som en första etapp av utredningsarbetet har lönenämnden framlagt förslag till reglering av utrikestjänstemännens bostadskostnader, på vilket förslag propositionen i denna del bygger.

Den kontanta lönen till utrikestjänstemännen fastställs för närvarande i princip på grundval av en budgetprövning, d. v. s. en genomgång av detaljerade uppgifter från vederbörande tjänsteman rörande hans (familjens) utgifter för hushållet, bostad, husgeråd, representation o. s. v. Vid prövning av dessa uppgifter fastställs det totala lönebehovet för befattningshavaren. Prisutjämningsstillägget (motsvarande) utgöres av skillnaden mellan det godtagna totala lönebehovet och summan av löneplanslönen jämte utgående ortsbidrag, barnbidrag m. m. Detta innebär i praktiken, att bostadskostnaderna redan nu kunna betraktas som direktreglerade.

Enligt det föreliggande förslaget skall bostadsposten i fråga om personal, varom här är fråga, brytas ut ur vederbörandes lön och full täckning erhållas av statsmedel för godtagbara bostadskostnader. Härigenom skulle staten direkt betala utlandstjänstemännens bostadskostnader. Samtliga chefer för Sveriges beskickningar, permanenta delegationer och lönade generalkonsulat skulle dock liksom hittills äga förmånen av fri bostad.

Enligt utskottets mening tala åtskilliga skäl för att en reglering av bostadskostnaderna genomföres i enlighet med Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, vilket alltså tillstyrkes av utskottet. Samtidigt som fasta regler införes i fråga om beviljandet av ersättning för bostadskostnader, torde möjligheter föreligga till administrativa förenklingar av dessa ärendens handläggning. Vid sin granskning av detaljerna i förslaget har utskottet icke heller funnit något vara att erinra.

Såsom föreslagits bör den nya ordningen äga tillämpning såväl när tjänstemännen bebo av staten ägda eller förhyrda bostäder som i de fall de själva förhyra bostad.

Budgettekniskt innebär förslaget, att vederbörande poster till prisutjämningsstillägg (motsvarande) minskas med belopp, svarande mot de bostadskostnader tjänstemännen bestrida med sina avlöningsmedel. I överensstämmelse härmed tillstyrker utskottet, att delposten till prisutjämningsstillägg bl. a. minskas med 2 350 000 kr. och att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag ett särskilt anslag å enahanda belopp anvisas till vissa bostadskostnadsersättningar. Beträffande detta anslag gör utskottet hemställan under punkten 3 i det följande.

Från anslaget till extra utgifter bestridas för närvarande kostnader för

representation till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet. Utskottet finner det budgettekniskt lämpligt, att dessa kostnader överförs till den delpost under utrikesförvaltningens avlöningsanslag, varifrån motsvarande bidrag utbetalas till kabinettssekreteraren och chefen för pressbyrån. Utskottet tillstyrker alltså förslaget i denna del och har icke någon erinran att framställa mot att delposten i fråga uppräknas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag för att möjliggöra vissa höjningar av nu utgående representationsbidrag.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt under nu ifrågavarande punkt anfört och föreslagit har icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Aberopande det anförda och under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för utrikesförvaltningen som föranledas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1962 föreslagit;

b) godkänna den av departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll förordade regleringen av bostadskostnaderna för utsänd personal tillhörande utrikesförvaltningen;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att under av departementschefen angivna förutsättningar minska enligt 33 § statens allmänna avlöningsreglemente till ifrågavarande personal utgående ortstillägg enligt särskild stat, utomeuropeiska tillägg eller chargé d'affaires-tillägg;

d) godkänna följande avlöningsstat för utrikesförvaltningen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

I. Diplomatisk och konsulär personal	21 232 000
1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena	57 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 290 000
3. Arvoden bestämda av Kungl. Maj:t	8 000
4. Exspektansarvoden bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	300 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	3 364 000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	9 417 000

a) Representations- bidrag till ministern för utrikes ärendena	30 000
b) Representations- och hyresbidrag till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet	77 000
c) Prisutjämningsstillägg	4 775 000
d) Särskilda förmåner i övrigt, <i>förslagsvis</i> ...	4 535 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 614 000
8. Kompensation för höjda folkpen- sionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	182 000
II. Administrativ personal	8 494 000
1. Avlöningar till ordinarie tjänste- män, <i>förslagsvis</i>	1 853 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie per- sonal.....	3 554 000
3. Ortstillägg	1 355 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 623 000
5. Kompensation för höjda folkpen- sionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	109 000
III. Pressattachéer	435 000
1. Avlöningar till icke-ordinarie per- sonal.....	170 000
2. Ortstillägg, <i>förslagsvis</i>	210 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	51 000
4. Kompensation för höjda folkpen- sionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 000
IV. Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal	3 400 000
V. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	60 000
	<hr/>
	Summa kr. 33 621 000

e) till *Utrikesförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 33 621 000 kr.

2:o) *Utrikesförvaltningen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 30—32), innebärande en huvudsakligen av anslagsbelastningen föranledd anslagshöjning av 520 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrikesförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 945 000 kr.

3:o) *Vissa bostadskostnadsersättningar.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 32) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 350 000 kr.

Förevarande nya anslag är föranlett av den under punkten 1 förordade regleringen av bostadskostnaderna för utsänd personal tillhörande utrikesförvaltningen. Anslaget, från vilket skall bestridas samtliga kostnader för den utsända personalens privatanskaffade bostäder, föreslås skola disponeras av byggnadsstyrelsen, som föreslås erhålla bestämmanderätten i personalbostadsärenden.

Anslaget har beräknats till 2 350 000 kr., nämligen dels 2 290 000 kr. för nuvarande privatanskaffade bostäder och dels 60 000 kr. för bostäder åt nytillkommande tjänstemän utomlands.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 1 anfört och då utskottet icke har något att erinra mot anslagets storlek eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Vissa bostadskostnadsersättningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 350 000 kr.

4:o) *Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 32 och 33), innebärande en anslagshöjning av 375 000 kr., som i stor utsträckning hänför sig till nymöbleringar och till kompletteringsanskaffningar i samband med förutsedda chefsbyten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.

5:o) *Ersättningar åt olönade konsuler.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 33), som innebär en anslagshöjning av 150 000 kr. för att tillgodose framställda anspråk på ökad ersättning för direkta tjänsteutgifter, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar åt olönade konsuler* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kr.

6:o) *Särskilda förhandlingar med främmande makter.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 33 och 34), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilda förhandlingar med främmande makter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

7:o) **Kostnader för vissa nämnder m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, s. 34) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 85 000 kr.

Kostnaderna för utrikesdepartementets nämnder av mera permanent karaktär bestrides av förevarande anslag. Det har synts lämpligt att även hit överföra utrikesdepartementets antagningskommission samt departementets möbleringsråd, vilkas kostnader för närvarande gäldas av utrikesförvaltningens avlöningsanslag. Från detta anslag bestrides även kostnaderna för det utredningsuppdrag som anförtrots utrikesförvaltningens lönenämnd samt för beredningen för internationella biståndsfrågor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anför under nästföljande punkt om anvisande av ett särskilt kommittéanslag och då den av Kungl. Maj:t föreslagna nedräkningen av förevarande anslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kr.

8:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, s. 34 och 35) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

Utrikesdepartementet saknar ett särskilt anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Från det föreslagna kommittéanslaget har ansetts böra bestridas kostnaderna för departementets nu arbetande kommittéer och utredningar. Därutöver bör kostnaderna för lönenämndens utredningsuppdrag överföras hit från föregående anslag. En preliminär kalkyl av storleken av de medel som torde erfordras under nästa budgetår ger vid handen ett anslagsbehov av 300 000 kr.

Utskottet finner sig böra tillstyrka, att under tredje huvudtiteln anvisas ett särskilt anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Mot den verkställda anslagsberäkningen har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

9:o) **Extra utgifter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, s. 35) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 110 000 kr.

Utskottet. Från förevarande anslag utgår ersättning för representationskostnader till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet. Under punkten 1 har utskottet tillstyrkt, att samtliga dylika kostnader skola bestridas från utrikesförvaltningens avlöningsstat. Förevarande anslag torde därför böra minskas med belopp, som svarar mot under anslaget nu utgående ifrågavarande ersättningar.

Med hänsyn härtill och då den verkställda anslagsberäkningen icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

10:o) **Tillfälliga representationskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, s. 35) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 105 000 kr.

Å sjunde huvudtiteln finns uppfört ett reservationsanslag till Vissa kostnader för internationell representation (statsliggaren s. 475). Detta anslag, som tillkom under budgetåret 1955/56 (prop. 1956: 2, rskr. 75), avser att täcka representationskostnader i samband med besök i Sverige av vissa utländska studiedelegationer. Bland annat har det härvid rört sig om på huvudsakligen utländskt initiativ tillkomna studiebesök av läkare, lärare, tekniker och vetenskapsmän inom skilda ämnesområden. Dessa kostnader kan till sin beskaffenhet likställas med dem, som bestrides från förevarande anslag. I samråd med chefen för finansdepartementet har departementschefen förordat, att medel för ifrågavarande ändamål fr. o. m. nästa budgetår uppföres här med ett belopp av 40 000 kr. Då utgifter för tillfällig representation förväntas öka, beräknas det sammanlagda medelsbehovet under detta anslag komma att uppgå till 200 000 kr.

Utskottet finner sig böra tillstyrka, att de representationskostnader, som uppstå i samband med besök i Sverige av vissa utländska studiedelegationer och nu bestridas av anslag under sjunde huvudtiteln, i stället belasta förevarande anslag. Med hänsyn härtill och då utskottet icke har något att erinra mot anslagshöjningen i övrigt, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälliga representationskostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

Bidrag till vissa internationella organisationer

11:o) Permanenta skiljedomstolens internationella byrå i Haag. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 36), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Permanenta skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kr.

12:o) Förenta Nationerna. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, s. 36 och 37) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 13 830 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 12 980 000 kr.

Under innevarande budgetår har anslaget hittills belastats med 8 478 821 kr., utgörande bidrag till vaktstyrkan i Främre Orienten och till de militära Kongo-operationerna.

Av de anvisade medlen återstår f. n. (12 980 000 — 8 478 821) 4 501 179 kr. odisponerade.

Sveriges ordinarie bidrag till FN:s budget för år 1962 beräknas till cirka 4 380 000 kr. Sedan utbetalning av detta bidrag verkställts, kan (4 501 179 — 4 380 000) omkring 120 000 kr. beräknas återstå av anslaget.

Bidragsbetalningarna avseende vaktstyrkan i Främre Orienten och den militära Kongo-operationen göres i realiteten i form av ett avräkningsförfarande mot de svenska kraven gentemot FN för de extra och extraordinära kostnader m. m. varmed fjärde huvudtiteln belastats till följd av Sveriges militära FN-åtaganden. Dessa avräkningar har emellertid hittills skett på svensk budgetårsbas. Detta har medfört, att Sverige enligt FN:s bokföring under den första hälften av varje kalenderår framstått såsom en av de stater, som icke i rätt tid fullgjort sina ekonomiska förpliktelser gentemot organisationen.

För att råda bot på detta förhållande är avsikten att redan i början av år 1962 verkställa det avräkningsförfarande, varigenom Sveriges bidrag till vaktstyrkan i Främre Orienten och till FN:s militära operationer i Kongo erlägges. För de två sista månaderna år 1961 samt för år 1962 kan Sveriges bidrag till de militära Kongo-operationerna beräknas komma att uppgå till omkring 9 430 000 kr., medan bidraget för år 1962 till vaktstyrkan i Främre Orienten kan upptagas till 1 350 000 kr.

Förevarande anslag torde på grund av vad sålunda anförts komma att innevarande budgetår utöver anvisat belopp belastas med (— 120 000 + 9 430 000 + 1 350 000) 10 660 000 kr.

För budgetåret 1962/63 torde under detta anslag upptagas Sveriges ordinarie medlemsbidrag för 1963. Eftersom FN:s budget för 1963 enligt nuva-

rande ordning torde komma att fastställas i slutet av 1962, har som utgångspunkt för beräkningarna av Sveriges ordinarie medlemsbidrag tagits bidraget för 1962, beräknat till omkring 4 380 000 kr.

Under detta anslag torde jämväl förutses medel för erläggande av Sveriges andel i FN:s kostnader för dess styrkor i Främre Orienten och Kongo under 1963. Helt preliminärt kan Sveriges andel i kostnaderna för styrkan i Främre Orienten uppskattas till 1 350 000 kr. och för FN:s militära insats i Kongo till 8 100 000 kr., sammanlagt 9 450 000 kr.

Det totala medelsbehovet för bidrag till Förenta Nationerna för budgetåret 1962/63 beräknas således till 13 830 000 kr.

Sedermera har till utskottet överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad, av kabinetssekreteraren den 5 februari 1962 på uppdrag under-tecknad *promemoria angående Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för åren 1962 och 1963*. Promemorian är av följande lydelse:

1. Enligt en den 20 december 1961 av FN:s generalförsamling antagen resolution [res. 1734 (XVI)] är fördelningen av utgifterna i *FN:s ordinarie budget för år 1962* följande:

A. Förenta Nationerna

	dollar
I. Generalförsamlingens, rådens m. fl. organs möten	2 687 240
II. Sekretariatet: löner, resor m. m.	52 330 200
III. Byggnader, utrustning m. m.	13 232 650
IV. Särskilda utgifter	194 600
V. Tekniskt bistånd	6 400 000
VI. Särskilda uppdrag m. m.	3 847 650
VII. Flyktingkommisariens kontor	2 525 800

B. Internationella domstolen

VIII. Internationella domstolen	926 600
	<hr/>
	Summa 82 144 740
	<hr/>
Avgår beräknade inkomster	8 020 623
	<hr/>
	74 124 117

Sistnämnda belopp, 74 124 117 dollar, utgörande ordinarie budgetens nettobelopp, skall täckas genom utdebitering enligt bidragsskalan på FN:s medlemsländer.

2. Sveriges bidragskvot har sänkts från 1,39 % år 1961 till 1,30 % år 1962 till följd av ökat antal medlemsländer i FN.

3. Enligt skrivelse från FN:s generalsekreterare den 8 januari 1962 uppgår Sveriges bidrag till FN:s ordinarie budget för år 1962, sedan hänsyn tagits till vissa Sverige tillkommande avdrag från skatteutjämningsfonder m. m., till 803 650 dollar eller 4 167 000 kronor.

4. Till nyssnämnda ordinarie budget kommer FN:s utgifter för dess *vaktstyrka i Främre Orienten*. Enligt generalförsamlingens resolution nr 1733 (XVI) den 20 december 1961 skall t. v. blott kostnaderna för första halvåret 1962 utdebiteras. Dessa kostnader beräknas i vad avser vaktstyrkan i Främre Orienten till 9 750 000 dollar för perioden 1 januari—30 juni

1962. Varje medlemslands andel uträknas med ledning av ordinarie bidragsskalan, med vissa reduktionsmöjligheter för ekonomiskt svaga länder. Reduktionsreglerna gäller icke Sveriges bidrag.

5. Det svenska bidraget till kontot för vaktstyrkan i Främre Orienten under första halvåret 1962 uppgår enligt generalsekreterarens skrivelse den 8 januari 1962 till 125 181 dollar, motsvarande 650 000 kronor.

6. På samma sätt har kostnaderna för *vaktstyrkan i Kongo* blott beräknats fram till den 30 juni 1962. Emellertid fattades under generalförsamlingens vårsession 1961 blott beslut om finansiering fram till den 31 oktober 1961, varför även de två sista månaderna 1961 togs med i årets kostnads-kalkyl. Jämlikt resolutionen nr 1732 (XVI) den 20 december 1961 bemyndigas generalsekreteraren att utge 10 miljoner dollar i månaden för de militära insatserna i Kongo. Kostnaderna för november och december 1961 samt första halvåret 1962 slås således ut på medlemsländerna i enlighet med ordinarie bidragsskalan. På grund härav utdebiteras sammanlagt 80 miljoner dollar. Reduktionsregler, i princip liknande dem som gäller för vaktstyrkan i Främre Orienten, har antagits men får icke någon betydelse för Sveriges del.

7. Sveriges bidrag till det särskilda Kongo-kontot för de två sista månaderna 1961 och de sex första månaderna 1962 uppgår enligt nämnda skrivelse till 1 038 827 dollar, motsvarande 5 387 000 kronor.

8. På basis av nu angivna värden kan följande tablå avseende anslagsbelastningen under budgetåret 1961/62 uppställas:

	kronor
Återstod av anslaget vid kalenderårsskiftet 1961—62	4 501 179
Ordinarie bidrag till FN:s budget 1962	4 167 000
Vaktstyrkan i Främre Orienten, januari—juni 1962	650 000
Särskilda Kongo-kontot, perioden november 1961— —juni 1962	5 387 000
	10 204 000
Beräknat överskridande	5 702 821

För dagen kan intet anges angående finansieringen av vaktstyrkorna under andra halvåret 1962.

9. Beträffande anslagsbehovet under budgetåret 1962/63 kan följande preliminära beräkning företagas med ledning av de under punkt 8 angivna bidragen:

Ordinarie bidrag till FN:s budget 1963	4 200 000
Vaktstyrkan i Främre Orienten 1963	1 300 000
Vaktstyrkan i Kongo 1963	8 000 000
	Summa kr. 13 500 000

Med hänsyn till att dessa kalkyler är approximativa synes anledning saknas att ändra det belopp som angivits i 1962 års statsverksproposition såsom bidrag till FN för budgetåret 1962/63, nämligen 13 830 000 kr.

Det bör i detta sammanhang anmärkas, att det obligationslån, som FN nyligen utbjudit till teckning, kan komma att rubba beräkningarna såväl beträffande det ordinarie medlemsbidraget som beträffande bidragen till FN:s militära vaktstyrkor. Amorterings- och räntebetalningar avseende lånet skall belasta ordinarie budgeten, men denna utgiftsökning torde för Sveriges del komma att i någon mån motvägas av ränteinkomster, därest Sverige tecknar obligationer. Det är fortfarande ovisst, i vad mån lånemedel

kommer att användas för att finansiera löpande utgifter beträffande FN:s militära vaktstyrkor. Det synes därför ändamålsenligt att tills vidare fasthålla vid de beräkningsgrunder, som hittills gällt beträffande förevarande anslag.

Utskottet. Såsom av det föregående framgår har till utskottet från utrikesdepartementet överlämnats en inom departementet upprättad promemoria i ämnet. Av densamma framgår bl. a., att till följd av ökat antal medlemsländer i FN Sveriges bidragskvot sänkts från 1,39 % för år 1961 till 1,30 % för år 1962. Vissa ovissa faktorer vidlåda beräkningarna av statsanslaget för nästa budgetår, däribland frågan om det obligationslån, som FN nyligen utbjudit till teckning. I promemorian har emellertid räknats med ett anslag av samma storlek, som av Kungl. Maj:t äskats i statsverkspropositionen. Efter granskning av anslagsberäkningarna har utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts föreliggande förslag till medelsanvisning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Förenata Nationerna* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 13 830 000 kr.

13:o) **Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13, s. 37 och 38) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 100 000 kr.

Då beslut ännu icke fattats om OECD:s första budget, vilken skall omfatta femton månader fram till den 31 december 1962, har vid tidpunkten för statsverkspropositionens framläggande storleken av Sveriges bidrag till OECD under budgetåret 1962/63 inte kunnat bestämmas. En preliminär beräkning har givit vid handen ett anslagsbehov av i runt tal 1 250 000 kr., vilket belopp av Kungl. Maj:t äskats.

Sedermera har till utskottet överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad, av kabinetssekreteraren den 5 februari 1962 på uppdrag under-tecknad *promemoria angående OECD:s budget*. Promemorian är av följande lydelse:

I statsverkspropositionen till 1962 års riksdag har förslagsanslaget till Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling för budgetåret 1962/63 upptagits till ett belopp av 1 250 000 kr.

Sekretariatets budgetförslag framlades den 18 december 1961. Med hänsyn till att frågan om organisationens s. k. operativa verksamhet ännu icke är avgjord, saknar budgetförslaget beräkningar rörande kostnaderna för denna verksamhet. Förslaget täcker därför endast de administrativa utgifterna för huvudorganisationen, europeiska transportministerkonferensen och europeiska atomenergiorganet. I Sveriges bidrag till OEEC ingick jämväl utgifter för produktivitetstitutet (EPA) samt kontoret för vetenskaplig och teknisk personal (OSTP). Efter omorganisationen kommer de EPA-

och OSTP-verksamheter, som övertages av OECD, att finansieras över den allmänna budgeten.

OECD:s utgifter under dess första budgetår (1. 10. 61—31. 12. 62) har i sekretariatets budgetförslag beräknats till 51 719 172 nya franska francs (NF). Härav skall 48 382 522 NF täckas genom bidrag från medlemsländerna. Sveriges bidragsprocent skall enligt den provisoriska bidragsskalan uppgå till 2,82 %.

Budgetförslaget upptar för den europeiska transportministerkonferensen, vars sekretariat bekostas av organisationen, ett belopp av 391 700 NF, vilket i sin helhet skall täckas genom bidrag från medlemsländerna. För Sveriges del har föreslagits en bidragsprocent av 4,00 % mot tidigare 3,98 %.

För det europeiska atomenergiorganet upptar sekretariatets budgetförslag ett belopp på 2 788 150 NF, vilket i stort sett täckes genom bidrag från medlemsländerna. För Sveriges del har föreslagits en bidragsprocent av 4,03 % mot tidigare 4,02 %.

För Sveriges del innebär sekretariatets preliminära förslag ett sammanlagt bidrag å 1 491 813 NF, vilket motsvarar i runt tal 1 581 000 kr.

Budgetförslaget har i januari månad 1962 varit föremål för granskning av budgetkommittén, vilken föreslagit en reducering av huvudorganisationens budget från 51 719 000 NF till 48 311 000 NF och av de båda anslutna organens budgeter med sammanlagt 5 000 NF. Budgetkommitténs rekommendationer skall underställas rådet.

Godkännes det jämkade budgetförslaget kommer Sveriges bidrag till organisationen under dess första budgetår att uppgå till sammanlagt 1 478 000 kronor. Det bör dock uppmärksammas, att budgeten omfattar en period av femton månader. För en tolv månadersperiod skulle bidraget uppgå till 1 182 000 kronor.

Till detta belopp skall såsom tidigare anförts läggas kostnaderna för organisationens operativa verksamhet.

Med hänsyn härtill synes anledning saknas att ändra det belopp å 1 250 000 kr. som föreslagits i statsverkspropositionen.

Utskottet. Storleken av Sveriges bidrag till OECD för nästa budgetår har vid statsverkspropositionens framlämnande i avsaknad av då tillgängliga uppgifter icke kunnat exakt bestämmas utan har preliminärt upptagits till 1 250 000 kr. Enligt en inom utrikesdepartementet upprättad promemoria, som överlämnats till utskottet och redovisats i det föregående, har på anförda skäl anledning icke ansetts föreligga att ändra storleken av det anslag, som under förevarande punkt äskats i statsverkspropositionen. Utskottet har efter granskning av den verkställda anslagsberäkningen funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kr.

14:o) **Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA).** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14, s. 38) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 600 000 kr.

EFTA:s stat för innevarande budgetår har fastställts till 2 473 074 schw. frs. Enligt gällande bidragsskala skall Sverige svara för 22,11 % därav, d. v. s. 546 797 schw. frs. eller i det närmaste 660 000 kr. Finlands bidrag till EFTA:s budget medför, att Sveriges bidrag torde sjunka till omkring det för innevarande budgetår anvisade beloppet.

Utskottet. Under förmälan att storleken av det svenska bidraget under budgetåret 1962/63 icke kunnat vid statsverkspropositionens framlämnande bestämmas, enär EFTA:s stat för nämnda budgetår beslutas först under våren 1962, har Kungl. Maj:t räknat med oförändrat medelsbehov. Utskottet tillstyrker, att det äskade anslaget anvisas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA)* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

15:o) *Europarådet.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15, s. 38 och 39) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 505 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 505 000 kr.

Storleken av Sveriges bidrag till Europarådet under budgetåret 1962/63 har vid statsverkspropositionens framläggande icke kunnat med säkerhet bestämmas. Preliminärt har bidraget uppskattats till 490 000 kr.

Kostnaderna under budgetåret 1962/63 för Sveriges deltagande i av Europarådet anordnade utställningar under 1962 och 1963 beräknas uppgå till högst 15 000 kr.

Det sammanlagda anslagsbehovet skulle alltså utgöra 505 000 kr.

Sedermera har till utskottet överlämnats en inom utrikesdepartementet, av kabinetssekreteraren den 5 februari 1962 på uppdrag undertecknad *promemoria angående Sveriges bidrag till Europarådet för kalenderåret 1963.*

Promemorian är av följande lydelse:

1. I statsverkspropositionen till 1962 års riksdag (bil. 5: Utrikesdepartementet sid. 38) anföres, att storleken av Sveriges bidrag till Europarådet för budgetåret 1962/63 ännu ej med säkerhet kan bestämmas samt att de uppgifter härom, som komme att föreligga vid anslagsfrågans behandling i riksdagen, lämpligen torde få tillställas vederbörande utskott.

2. Europarådets budget för kalenderåret 1962 fastställdes den 2 december 1961. Budgetförslaget upptog en sammanlagd utgiftssumma om 18 319 600 nya franska francs. Under budgetbehandlingen modifierades vissa av de i förslaget upptagna posterna. Dessutom uppskötts till en senare tidpunkt ställningstagandet till en del utgiftsposter, som vore beroende av beslut rörande förslag om organisatoriska förändringar i sekretariatet.

3. Den genom beslutet den 2 december 1961 fastställda utgiftssumman

uppgår till 17 841 200 nya francs, varav 17 237 600 nya francs skall täckas av medlemsstaterna, medan återstoden bestrides huvudsakligen av överskott från kalenderåret 1961. Med tillämpning av det för Sverige gällande repartitionstalet, 2,72 %, uppgår det svenska bidraget till 468 862 nya francs eller i svenskt mynt 496 760 kronor. Då vissa nya tjänster genom den planerade omorganisationen av sekretariatet kan beräknas bli beslutade under året, synes det motiverat att upptaga det svenska bidraget för 1962 till 510 000 kronor.

4. Europarådets budget för kalenderåret 1963 kommer att fastställas i december månad innevarande år. Till utgångspunkt för beräkningen av Sveriges bidrag för sagda år torde tagas det beräknade svenska bidraget för innevarande år, d. v. s. 510 000 kronor.

5. Till sistnämnda belopp bör läggas 15 000 kronor för finansiering av Sveriges deltagande i konstutställningar anordnade av Europarådet under åren 1962 och 1963.

6. Som Sveriges bidrag till Europarådet under budgetåret 1962/63 bör följaktligen upptagas ett förslagsanslag av sammanlagt 525 000 kronor.

Utskottet. Av en inom utrikesdepartementet upprättad promemoria, som överlämnats till utskottet och redovisats i det föregående, framgår, att Europarådets budget för kalenderåret 1963 kommer att fastställas i december månad innevarande år. Till utgångspunkt för beräkningen av Sveriges bidrag för sagda år har det enligt promemorian ansetts motiverat att upptaga bidraget till samma belopp som för kalenderåret 1962, d. v. s. 510 000 kr. Då utskottet icke har något att erinra mot den verkställda kostnadsberäkningen liksom ej heller mot att medel i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beräknas för de i statsverkspropositionen omförmälda konstutställningarna, torde till nämnda belopp böra läggas 15 000 kr., varför anslaget för nästa budgetår torde böra uppföras med 525 000 kr. Detta belopp innebär i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag en ökning med 20 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Europarådet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 525 000 kr.

16:o) **Bidrag till Röda Korsets internationella kommitté.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 39), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Röda Korsets internationella kommitté* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 30 000 kr.

Diverse

17:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 18 och 19, s. 40) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1962/63 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond* ett förslagsanslag av 7 972 000 kr.;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 473 000 kr.

18:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 40 och 41), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kr.

19:o) **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 41), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 30 000 kr.

20:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22, s. 41—49) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 545 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Mattsson* och *Torsten Andersson* (I: 348) och den andra inom andra kammaren av herrar *Nilsson* i Tvärålund och *Hansson* i Önnarp (II: 423), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av tredje huvudtiteln, Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige, måtte för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 879 600 kr.,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nordenson* (I: 351) och den andra inom andra kammaren av herrar *Bohman* och *von Sydow* (II: 421), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att de av anslagen för upplysningsverksamhet om Sverige i utlandet berörda åtgärderna måtte på lämpligt sätt samordnas.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 423 och II: 421.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 043 000 kr.

Beträffande *Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet* framhåller departementschefen, att en av institutet lämnad redogörelse visar, att dess verksamhet icke oväsentligt intensifierats även under det förflutna budgetåret. Det är uppenbart, framhåller departementschefen, att allt större krav ställes både på institutets centrala organisation och på insatser i fråga om publikationer, filmer och utställningar för utlandet.

Departementschefen anser det vara av vikt att centralorganisationen förstärkes och att möjlighet skapas för en effektiv filmdistribution, bl. a. i Amerikas Förenta Stater. Det är även angeläget, att insatser göres från institutets sida i anslutning till de särskilda åtgärder av exportfrämjande karaktär som chefen för handelsdepartementet föreslår under anslaget till Främjande av utrikeshandeln m. m. Härvid avses främst de upplysningskampanjer som planeras i Västtyskland, Frankrike och Belgien samt i Amerikas Förenta Stater.

Med hänsyn härtill förordar departementschefen en ökning av det statliga bidraget och föreslår alltså, att bidraget för budgetåret 1962/63 utgår med 1 509 000 kr., vilket jämfört med innevarande budgetår innebär en höjning med 220 000 kr.

Med avseende å *Svensk-amerikanska nyhetsbyrån* framhåller departementschefen, att behovet av ökade insatser i Nordamerika har anmält sig i förhöjd grad under senare år. Med hänsyn till planerade utställningar och särskilt den kampanj, som fått arbetsnamnet »Det tekniska året», synes en förstärkning av personalen vid nyhetsbyråns New York-kontor erforderlig. Syftet är icke blott att vidga nyhetsförmedling och allmän information om Sverige utan framför allt att bedriva public-relation-verksamhet för att systematiskt och effektivt förbereda de planerade svenska framträdandena. För att detta skall möjliggöras förordar departementschefen att bidraget till Svensk-amerikanska nyhetsbyrån höjes med 80 000 kr. till 599 000 kr.

För *Svensk-internationella pressbyrån* förordar departementschefen en höjning med 22 000 kr., som helt är av automatisk natur.

Under anslagsposten *Övrig upplysningsverksamhet* anvisas medel för bestridande av kostnaderna för den upplysningsverksamhet som bedrivs av beskickningar, delegationer och konsulat. För innevarande budgetår har anvisats 70 000 kr. Större delen härav utnyttjas för att förse utlandsmyndigheterna med ett minimum av material i form av böcker, broschyrer, tidskrifter m. m.

Den internationella utvecklingen kräver, att upplysningsverksamheten i utlandet angående Sverige, i all synnerhet när det gäller informationer om svensk utrikespolitik och handelspolitik, vidgas och intensifieras. Inom ramen för en dylik ökning av den allmänna upplysningsverksamheten om Sverige erfordras bl. a. ökade medel för en nyproduktion av informationsmate-

rial om Sverige ävensom för en effektiv distribution av detta material. Vidare bör svenska framträdanden i utlandet förberedas publicitets- och opinionsmässigt, om den avsedda effekten skall uppnås. Behov kan därjämte visa sig föreligga att i de stora länderna presentera de svenska synpunkterna genom särskilt utsända representanter eller genom goodwill-delegationer. Behovet av dylika åtgärder för att skapa förståelse för Sveriges utrikespolitiska och handelspolitiska strävanden är sådant, att departementschefen anser sig böra förorda en höjning av förevarande anslagspost. En samordning med förenämnda särskilda åtgärder av exportfrämjande karaktär som chefen för handelsdepartementet föreslår bör därvid enligt departementschefen komma till stånd. Under hänvisning till vad nu anförts föreslår departementschefen, att anslagsposten höjes med 180 000 kr. för ifrågavarande ändamål. Med hänsyn till att medelsbehovet är svårt att beräkna föreslås vidare, att anslagsposten uppföres förslagsvis, varav följer att anslaget bör vara förslagsanslag.

Utskottet. Den handelspolitiska utvecklingen genom bl. a. den fortgående utbyggnaden av produktionskapaciteten i de stora industrinationerna samt de senaste årens omfattande marknadsbildningar har i hög grad skärpt den internationella konkurrensen och medfört ökat behov av insatser för att utomlands sprida vidgad kännedom om och förståelse för Sverige och svenska förhållanden. Det är därför ett angeläget intresse att alla ansträngningar vidtagas för att i utlandet söka skapa en mera rättvisande bild av det moderna svenska samhället än som på många håll synes vara rådande. Det gäller bl. a. att klarlägga svensk utrikes- och handelspolitik. Vidare behövs en intensifierad upplysningsverksamhet om landets industri och näringsliv, dess kommersiella, sociala och kulturella förhållanden, dess tekniskt-vetenskapliga standard m. m. Av stor och aktuell betydelse äro givetvis upplysningsaktioner i anslutning till våra strävanden att vinna tillträde till den europeiska gemensamma marknaden. Många med Sverige jämförbara länder anvisa högst betydande medel för upplysnings- och goodwill-skapande kampanjer i motsvarande syfte.

Det är mot bakgrunden härav, som Kungl. Maj:t, vad beträffar nu ifrågavarande anslag, föreslagit en uppräknig av detsamma med drygt 500 000 kr. Under punkten 22 i det följande har anslaget till utländska pressbesök föreslagits höjt från 40 000 kr. till 200 000 kr. Vidare har Kungl. Maj:t under tionde huvudtiteln äskat ett anslag av 3 500 000 kr. för att bl. a. möta det växande behovet av kommersiella stödje punkter, kommersiell upplysningsverksamhet och deltagande i andra exportfrämjande åtgärder.

Jämfört med de medel, som stå till förfogande innevarande budgetår, innebär Kungl. Maj:ts förslag en rätt avsevärd anslagsökning. Med hänsyn till betydelsen av de upplysningsåtgärder, om vilka här är fråga, finner utskottet en ökning väl motiverad. Även om en ytterligare förstärkning av anslaget, på sätt i motionerna I: 348 och II: 423 yrkats, kan vara befogad, anser utskottet sig dock böra stanna för Kungl. Maj:ts förslag. Det må nämligen erinras

om att Kungl. Maj:t — utom de förordade anslagshöjningarna — med avseende å nu ifrågavarande anslag föreslagit, att detsamma ges karaktär av förslagsanslag. Liksom i fråga om anslaget till utländska pressbesök har utskottet icke något att erinra mot att en sådan budgetteknisk förändring vidtages även beträffande förevarande anslag. Härigenom beredas åt Kungl. Maj:t möjligheter att, där så anses oundgängligen erforderligt, överskrida dessa anslag. Båda dessa anslag äro nu av sådan natur att de icke få överskridas.

Utskottet delar den i motionerna I: 351 och II: 421 framförda uppfattningen, att den rådande splittringen av resurserna för upplysningsverksamheten på olika huvudtitlar och anslag medför risk för att den erforderliga effektiviteten vid användningen av anvisade medel icke åstadkommes. Jämväl enligt utskottets mening är det angeläget, att en samordning och koordinering av upplysningsverksamheten åvägbringas. Endast härigenom torde en i verklig mening samlad kraftinsats kunna komma till stånd. Enligt vad utskottet under hand inhämtat har Kungl. Maj:t sin uppmärksamhet riktad på denna fråga. Utskottet vill i sammanhanget framhålla följande.

Vad beträffar den kommersiella bearbetningen av utlandsmarknaderna är detta givetvis främst en näringslivets egen uppgift. Det är dock i rådande internationella marknadsläge ett allmänt intresse att staten — jämsides med sin kommersiella utlandsrepresentation och ordinarie utrikesförvaltning — med sina informationsorgan och sin allmänna upplysningsverksamhet bidrager till att stimulera och stödja det enskilda näringslivets ansträngningar att stärka och vidga de kommersiella kontakterna med viktiga marknader inom och utom Europa. En statlig upplysningsverksamhet med inriktning härpå skulle kunna bidra till att nya företag komma ut på exportmarknaderna och även vara av värde för den svenska småindustri, som strävar att vidga sina affärskontakter till att omfatta jämväl utlandet. Det skulle därför enligt utskottets mening vara av stor betydelse, om den statliga informationsapparaten vid sidan av näringslivets egna reklaminsatser i ökad utsträckning engagerades i ansträngningarna att sprida kännedom om vårt lands näringsliv och tekniskt-vetenskapliga standard i syfte att jämna vägen för industriens exportprodukter. En samverkan i någon form mellan staten och näringslivet på detta område framstår för utskottet som betydelsefull. Utskottet vill emellertid understryka, att utskottet icke härmed avser tillskapandet av någon topporganisation för ändamålet. Med hänsyn till frågans vikt anser utskottet, att riksdagen bör i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet sålunda anfört.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 348 och II: 423 till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 545 000 kr.;

b) i anledning av motionerna I: 351 och II: 421 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

21:o) **Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 49), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

22:o) **Utländska pressbesök.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, s. 50) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 40 000 kr.

Med hänsyn till behovet av ökad utrikespolitisk och handelspolitisk upplysning i utlandet om Sverige föreslår departementschefen, att anslaget höjes till 200 000 kr. Anslaget föreslås skola ändras till förslagsanslag. Departementschefen förutser, att av nämnda belopp 40 000 kr. liksom hittills kommer att disponeras för mera rutinmässig besöksverksamhet av sedvanlig karaktär.

Utskottet anser sig böra tillstyrka, att anslaget i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag höjes med 160 000 kr. Utskottet finner sig vidare på i ärendet anförda skäl böra tillstyrka den föreslagna budgettekniska förändringen av anslaget och har icke heller något att erinra mot vad departementschefen i övrigt anført. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utländska pressbesök* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

23:o) **Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25, s. 50 och 51) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 135 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 110 000 kr.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en uppräknig av anslaget med 25 000 kr., vilket belopp skulle komma Utrikespolitiska institutet till godo.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 135 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

24:o) Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26, s. 52—55) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 2 350 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 500 000 kr.

För budgetåret 1962/63 erfordras i första hand medel för aktuella fastighetsfrågor i Paris, Belgrad, Kairo och New York.

Sedan hyresgästerna i den år 1959 förvärvade fastigheten 17 rue Barbet-de-Jouy i Paris avhysts, anser beskickningen angeläget att på tomten befintliga byggnader rives senast under budgetåret 1962/63. Byggnadsstyrelsen räknar med att projekteringen av den kommande nybyggnaden skall kunna påbörjas innevarande budgetår med sikte på att byggnadsfrågan om möjligt skall kunna föreläggas 1963 års riksdag.

Beträffande frågan om förvärv av beskickningstomt i Belgrad hänvisas till att förhandlingar om tomtförvärv alltjämt pågår. De beräknas slutföras under nästkommande budgetår.

Sedan år 1951 är kansliet och sändebudsbostaden i Kairo provisoriskt inrymda i en hyresfastighet. Under en följd av år har beskickningen undersökt möjligheterna att genom nyförhyrning anskaffa andra lokaler. Det har emellertid visat sig omöjligt att hyresvägen lösa beskickningens lokalfråga på ett ändamålsenligt sätt, vilket bl. a. förutsätter att kansli och bostad förläggas inom samma fastighet. Byggnadsstyrelsen har med anledning härav verkställt en utredning rörande möjligheterna att förvärva lämplig fastighet eller tomt för nybyggnad. Enligt styrelsens uppfattning synes sistnämnda alternativ vara enda möjligheten att lösa beskickningens lokalfråga på ett ändamålsenligt sätt. En ingående inventering av olika salubjudna objekt har visat svårigheterna att finna bebyggda fastigheter lämpade för här avsett ändamål. Undersökning har därför inletts rörande de ekonomiska förutsättningarna för inköp av tomt. För att kunna tillvarata eventuellt uppkommande gynnsamt köpetillfälle bör medel reserveras för kommande budgetår.

Arbetsförhållandena för flertalet tjänstemän vid utlandsmyndigheterna i New York påfordrar relativt centralt belägna bostäder i närheten av kansli-lokalerna. Svårigheter föreligger att över huvud taget finna lämpliga bostäder i en storstad av denna struktur; den knappa tillgången och den stora efterfrågan på bostäder i centrum gör det praktiskt taget omöjligt att förhyra sådana objekt till rimliga kostnader. Inom de fyra statsägda fastigheterna vid Park Avenue finns f. n. kansli-lokaler för generalkonsulatet och bostäder åt generalkonsuln och chefen för FN-representationen samt

åt ytterligare 13 tjänstemän. Redan under åren 1950—52 diskuterades ett förvärv av en angränsande fastighet, men ett köp kunde då icke genomföras av ekonomiska skäl. Under hösten 1961 har ett nytt erbjudande om köp av samma fastighet lämnats, och förberedande undersökningar har visat, att ett förvärv nu skulle kunna genomföras på fördelaktiga villkor. Byggnaden skulle i första hand utnyttjas såsom personalbostad, varjämte några rum skulle kunna tagas i anspråk för kansliändamål. Ett genomförande av köpet innebär även en konsolidering, då de nuvarande värdefulla tomterna, vars begränsade byggnadsyta icke tillåter ett utnyttjande av den maximala byggnadshöjden, genom tillskott av grannfastigheten i en framtid kan bebyggas på ett rationellt sätt.

Kansliet och större delen av personalbostäderna vid beskickningen i *Bonn* är inrymda i förhyrda fastigheter i Bonn, medan beskickningschefens bostad är förlagd i en fastighet i Köln, som förvärvades år 1951. Även beskickningskansliet och ett flertal personalbostäder var tidigare förlagda till Köln men överflyttades till Bonn i början av år 1957. Anmälan härom gjordes i 1958 års statsverksproposition (bil. 24 s. 2). I anslutning till kansliets förflyttning har fortlöpande undersökningar gjorts rörande möjligheterna att jämväl förhyra en sändebudsbostad i Bonn. Dessa undersökningar har emellertid varit resultatlösa. Det nuvarande arrangemanget med sändebudsbostaden förlagd i Köln medför betydande olägenheter för beskickningschefen genom de tidsödande resor, som dagligen måste företagas mellan Köln och Bonn. Beskickningens under senare år ökade arbetsuppgifter har medfört, att en förläggning av sändebudets bostad till Bonn framstått som angelägen. Då en nyanskaffning av lämplig bostad icke synes kunna genomföras hyresvägen, avser byggnadsstyrelsen att undersöka möjligheterna att förvärva för ändamålet lämpad fastighet eller tomt för nybyggnad.

Även andra behov än de här anmälda kan bli aktuella under det närmaste budgetåret.

I enlighet med vad som nu anförts föreslår departementschefen, att förevarande investeringsanslag för budgetåret 1962/63 uppföres med ett belopp av 2 350 000 kr.

Utskottet har vid granskning av de beräkningar, som ligga till grund för det nu äskade anslaget, funnit motiverat, att detsamma uppföres med av Kungl. Maj:t föreslaget belopp. Såsom förutsattes i 1952 års riksdagsbeslut i samband med det lämnade bemyndigandet för Kungl. Maj:t att inom ramen för anvisade medel inköpa, uppföra och iståndsätta fastigheter för utrikesrepresentationen bör Kungl. Maj:t jämväl för nästa års riksdag anmäla, vilka åtgärder som i här förevarande avseenden vidtagits under det närmast förflutna budgetåret.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 2 350 000 kr.

25:o) **Inköp av tomt för beskickningen i Washington.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27, s. 55) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

Efter framställning av byggnadsstyrelsen har beskickningen i Washington företagit en undersökning av fastighetsmarknaden i Washington med särskild inriktning på förvärv av en centralt belägen tomt, på vilken i första hand en kanslifastighet kan uppföras. Vidare har en av byggnadsstyrelsen som expert anlitad arkitekt under sommaren 1961 besiktigat några lämpliga till salu anmälda tomter. Beskickningens i Washington undersökningar och förhandlingar med markägare pågår alltjämt. Det har emellertid därvid visat sig, att tomtpriserna är så höga i Washington, att det av 1961 års riksdag anvisade investeringsanslaget för detta ändamål inte torde komma att räcka. Det synes departementschefen därför vara motiverat att för tomtköpet beräkna ytterligare 1 000 000 kr.

Utskottet. Med hänsyn till vad som i ärendet upplysts finner utskottet sig böra tillstyrka, att ytterligare 1 000 000 kr. anvisas för här ifrågavarande ändamål.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Inköp av tomt för beskickningen i Washington* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

Statens utlåningsfonder

26:o) **Utrikesförvaltningens lånefond.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28, s. 55 och 56) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 200 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer skall kunna liksom utrikesförvaltningens tjänstemän erhålla lån ur utrikesförvaltningens lånefond. Samtidigt föreslås denna möjlighet skola utsträckas till socialattachéer, lantbruksattachéer och lantbruksrepresentanter samt kyrkoherdar i svenska församlingar i utlandet. Jämväl enstaka utlandsrepresentanter för andra myndigheter (t. ex. statens fiskexportrepresentant, Sveriges representant vid skandinaviska luftfartssekretariatet i Montreal) bör kunna få låna ur fonden efter prövning i varje särskilt fall.

För ändamålet erfordras en ökning av utrikesförvaltningens lånefond. För att även kunna möta förutsedda behov för utrikesförvaltningens del föreslås att fonden höjes med sammanlagt 200 000 kr. Fonden kommer härefter att uppgå till 525 000 kr.

Med hänsyn till de nytillkommande kategorierna låntagare förutsättes en viss omarbetning av bestämmelserna för fonden bli nödvändig.

Utskottet anser skäligt, att lånemöjligheter vid förflyttning till utrikes stationeringsort, motsvarande dem som gälla för utrikesförvaltningens tjänstemän, utsträckas till de av departementschefen angivna personalkategorierna. Den härför föreslagna anslagshöjningen synes böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utrikesförvaltningens lånefond* för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 200 000 kr.

27:o) **Uppskjuten fråga.** Utskottet kommer framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande beträffande Kungl. Maj:ts under *punkten 17* (Internationell biståndsverksamhet) framställda förslag, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 6 mars 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Birger Andersson, Bergman, Ragnar Bergh, Fritz Persson, Per Jacobsson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Sundin, Virgin, Eric Carlsson och Per-Olof Hanson; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, fröken Elmén, herrar Andreasson, Eliasson i Sundborn, fru Lewén-Eliasson, herrar Svensson i Ljungskile, Lassinantti, Johansson i Norrköping, Carbell, Gustafsson i Skellefteå och Bohman.